

**„Lewicowy program zmian
w systemie społeczno-gospodarczym
Rzeczypospolitej Polskiej”
(propozycja do programu wyborczego lewicy)
RN PPS 18 kwietnia 2015 roku**

I. Należy dokonać zmian w ustroju i w polityce RP, aby umożliwić realizację zapisów przyjętych w Konstytucji RP:

„Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej” (Art. 2),

„Społeczna gospodarka rynkowa... stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej” (Art. 20).

Przez mijające 25 lat w Polsce nie urzeczywistniano zasad sprawiedliwości społecznej, a obowiązujący neoliberalny model gospodarki jest zaprzeczeniem społecznej gospodarki rynkowej.

II. Odrzucić w gospodarce i w polityce neoliberalny model gospodarki i państwa.

Neoliberalizm to dominujący od początku lat osiemdziesiątych nurt ideologiczny wyrażający się bezpośrednio w kształtowaniu ustroju gospodarczego państwa. Doktryna ekonomiczna neoliberalizmu zakłada pełne uwolnienie rynku od ograniczeń prawnych i ingerencji społecznych czy politycznych oraz ograniczenie oddziaływania państwa na gospodarkę do roli „nocnego stróża kapitału”. Podstawy teoretyczne neoliberalizmu stworzono w Stanach Zjednoczonych, a wykształcone w oparciu o nie pragmatyczne rozwiązania stały się skutecznym instrumentem do ekonomicznego podporządkowania społeczeństw i kolejnego przekształcania niepodległych państw w kolonie czy półkolonie globalizującego się międzynarodowego kapitału.

W państwach, w których wprowadzano gospodarkę neoliberalną, w przeciągu minionych 30 lat doszło do głębokiego rozwarstwienia społecznego, rozkładu gospodarki i chronicznego kryzysu gospodarczego.

„Neoliberalizm prowadzi do prywatyzacji zysków i uspołecznienia strat”.

„Polityka neoliberalna niszczy nie tylko gospodarkę, ale też demokrację”.

III. Państwo realizujące zasady sprawiedliwości społecznej ma reprezentować interesy klasy dominującej – klasy ludzi pracy. Ludzie pracy z rodzinami to około 90% społeczeństwa.

Państwo musi być zdolne do sformułowania długookresowej wizji rozwoju społecznego i gospodarczego swojego społeczeństwa. Państwo ma bronić interesów społeczeństwa i przeciwdziałać przekształcaniu społecznej gospodarki rynkowej w gospodarkę korporacyjną. Gospodarka korporacyjna oznacza rządy oligarchii kapitałowych.

Dotychczas państwo polskie reprezentuje interesy klasy posiadającej i interesy międzynarodowego kapitału – nie realizuje zasad społecznej gospodarki rynkowej.

IV. Trzeba zapewnić równość praw, ochronę praw oraz warunki rozwoju wszystkich obywateli i wszystkich form własności. Dotyczy to zarówno własności indywidualnej czyli prywatnej, jak i własności wspólnej (społecznej): państwowej, komunalnej, spółdzielczej, grupowej.

Przez minione 25 lat własność wspólna jest doktrynalnie niszczona i likwidowana.

V. Przyjąć jako modelowe rozwiązanie sprawdzony w praktyce skandynawski model kapitalizmu, który można uznać za społeczną gospodarkę rynkową. Wyraża on kompromis pomiędzy indywidualizmem a kolektywizmem. Zakłada silną pozycję państwa, które prowadzi redystrybucję dochodu narodowego, korygując tą drogą rażące dysproporcje w jego podziale. W modelu tym występuje gospodarka mieszana, która łączy kapitalistyczny mechanizm rynkowy z programową realizacją strategii bezpieczeństwa socjalnego. Obowiązuje demokracja polityczna, w której wola narodu rozszerza się na nowe obszary życia społecznego i gospodarczego. Państwo minimalizuje skutki gospodarki rynkowej jak rozwarstwienie i wykluczenie społeczne. Państwo realizuje funkcje opiekuńcze w sferze edukacji, służby zdrowia i świadczeń społecznych.

Model skandynawski charakteryzuje:

- ograniczenie nierówności społecznych i szybszy zrównoważony rozwój,
- wysoka jakość życia, wyższa niż w USA
- regulacja rynku pracy - państwowy pracodawca daje ok. 30% zatrudnienia.

Mimo doktrynalnie ograniczonej w gospodarce roli rynku, stosunki społeczne w Polsce w okresie PRL były zbliżone do stosunków społecznych wynikających z modelu skandynawskiego. Model ten, po uwzględnieniu zwiększających wydajność mechanizmów rynkowych, odpowiada naszym możliwościom i potrzebom.

VI. Państwo polskie, organy władzy państwowej i samorządowej oraz podmioty i media od nich zależne mają zapewnić obywatelom rzeczywisty dostęp do prawdziwej informacji o sprawach i wydarzeniach. Nie mogą głosić kłamstwa czy fałszu w imię politycznego, ekonomicznego czy ideologicznego interesu rządzących.

Informacja polityczna i społeczna jest w Polsce jak reklama komercyjna. Jest używana do prymitywnego propagowania celów i wartości ekonomicznych, ideowych i politycznych sił rządzących, z reguły reprezentujących kapitał, bez poszanowania prawdy w głoszonej informacji.

VII. Polityczne, gospodarcze i inne związki Polski z zagranicą muszą służyć Polsce i Polakom.

Przez minione 25 lat gospodarka Polski została przejęta w ogromnym stopniu przez międzynarodowy, głównie niemiecki kapitał. Polska utraciła suwerenność ekonomiczną i pozostaje w kolonialnej zależności od zglobalizowanego międzynarodowego kapitału.

Minione 25 lat to czas świadczenia usług politycznych Stanom Zjednoczonym walczącym o utrzymanie pozycji światowego hegemonu. Polska, wykonując te

usługi, poniosła ogromne koszty polityczne i gospodarcze nie uzyskując konkretnych korzyści.

VIII. Światowy kapitalizm oparty o model neoliberalny znajduje się w kryzysie systemowym i nie widać końca tego kryzysu. Kraje najwyżej rozwinięte (Stany Zjednoczone, Europa, Japonia) od kilku lat nęka stagnacja gospodarcza – praktycznie nie rośnie ich PKB. Natomiast rozwijają się jeszcze kraje, które nie uległy wpływom Stanów Zjednoczonych i nie przyjęły w pełni zasad neoliberalizmu. Rozwój i samostanowienie zachowały w szczególności kraje BRICS (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny, Afryka Południowa). Kraje BRICS to prawie połowa ludzkości i prawie połowa światowej gospodarki.

Po rozpadzie Związku Radzieckiego (1991 r.) wydawało się, że Stany Zjednoczone będą światowym hegemonem przez długie lata, a świat będzie jednobiegunowy. Dziś już wiadomo, że potencjał gospodarczy i militarny krajów BRICS nie jest mniejszy od potencjału Stanów Zjednoczonych i Europy. Dominacja Stanów Zjednoczonych w obecnym układzie geopolitycznym może być utrzymana jednak pod warunkiem, że zniknie Rosja jako mocarstwo rakietowo-nuklearne. Uzasadnia to pogląd, że wydarzenia na Ukrainie zorganizowane przez Stany Zjednoczone, to element osłabiania Rosji.

W trudnej i niebezpiecznej sytuacji znalazła się Polska. Nie uwzględniając geostrategicznego znaczenia Rosji, Polska może na stałe pozostać kolonią międzynarodowego, a szczególnie niemieckiego kapitału, pozbawiona suwerenności gospodarczej i politycznej.

IX. Założenia strategii rozwoju społecznego i gospodarczego Polski:

1. Globalny kryzys ekonomiczny i wynikające z niego osłabienie popytu na rynkach światowych powodują, że szans na rozwój gospodarki trzeba szukać w pobudzaniu popytu na własnym rynku wewnętrznym przede wszystkim na towary i usługi wytwarzane w kraju.
2. Decydujące znaczenie w pobudzaniu popytu na towary i usługi wytwarzane w kraju będą mieli nabywcy o dochodach niskich i średnich. Oni tworzą 70 -80% popytu wewnętrznego na krajowe towary. Nabywcy osiągający wysokie dochody kreują popyt na towary importowane.
Trzeba więc promować wzrost dochodów niskich i średnich.
3. Produkcja wytwarzana w kraju i rozwój lokalnego budownictwa mieszkaniowego zapewnią wykorzystanie krajowych materiałów, polskiej pracy i kapitału. To także sposób na zahamowanie dalszego narastania zależności od importu i odpływu krajowego popytu za granicę. Wzmocnienie i rozszerzenie rynku krajowego zmniejszy ujemne saldo w obrotach handlu zagranicznego i ograniczy wzrost zadłużenia za granicą.
4. Warunkiem ożywienia popytu na rynku krajowym jest popieranie popytu na towary krajowe, a ograniczanie popytu na towary importowane. Odwrotnie niż było to przez minione 25 lat.
5. Gospodarka Polski przeżyła 25 lat deindustrializacji. W 1980-tym roku Polska była 10-15 gospodarką świata. W roku 2015 Polska jest 25-30 gospodarką świata. Dalszy rozwój gospodarczy naszego kraju wymaga reindustrializacji – uprzemysłowienia.

Konieczne jest zasadnicze przeorientowanie polityki gospodarczej prowadzonej w Polsce przez minione 25 lat, a zwłaszcza przejście:

- od wspierania konsumpcji elitarnej do wspierania konsumpcji masowej;
- od prymatu motoryzacji indywidualnej do wspierania transportu zbiorowego;
- od budownictwa deweloperskiego do budownictwa ogólnie dostępnego na wynajem, zwłaszcza dla ludzi młodych;
- od priorytetu dla wzrostu PKB do priorytetu dla przemian powodujących modernizację struktury gospodarki i kraju;
- od wyprzedaży ziemi i nieruchomości cudzoziemcom, do poszanowania polskiej własności;
- od ograniczonej zdolności państwa do sterowania rozwojem pod wpływem rosnącej siły kapitału zagranicznego do wzmocnienia pozycji państwa w tych działaniach, od których ten wpływ zależy;
- od niszczenia i likwidacji polskiego przemysłu do nowoczesnej industrializacji opartej na przemysłach wysokiej techniki;
- od biernej obserwacji niekorzystnych procesów demograficznych do aktywnej polityki wzrostu zatrudnienia młodzieży i pomocy państwa dla młodych małżeństw w ich funkcjach prokreacyjnych;
- od płacenia podatków zagranicą, do zwiększania krajowego budżetu;
- od rozkładu państwa do budowy jego funkcji prorozwojowych;
- od supremacji handlu wielkoprzemysłowego do handlu internetowego i drobnodetalicznego lepiej wykorzystującego towary krajowe;
- od dominacji administracyjnych funkcji nadzorczych państwa w stosunku do obywateli i biznesu do zastępowania tego nadzoru wykorzystaniem środków ekonomicznych dla aktywizacji zawodowej i kształtowania ludzkich postaw;
- od osłabiania i zrywania więzi społecznych pomiędzy ludźmi do zwiększania zdolności ludzi do współdziałania w realizacji wspólnych celów oraz odbudowy zaufania do państwa i instytucji społecznych.

Proponowana strategia gospodarcza, realizowana w warunkach trwającego światowego kryzysu gospodarczego, pozwoli na:

- zahamowanie odpływu kapitału ludzkiego za granicę poprzez stworzenie atrakcyjnych dla młodzieży możliwości pracy, szczególnie w budownictwie mieszkaniowym i w najnowocześniejszych sektorach gospodarki;
- zwiększenie orientacji na przyszłość w rozwoju gospodarczym i społecznym Polski;
- zapewnienie odczuwalnego postępu w dostosowaniu naszego kraju do wyzwań przyszłości;
- wyprowadzenie Polski z peryferyjnej pozycji w gospodarce Europy i zmniejszenie półkolonialnej zależności w więziach z rynkiem światowym;
- szybsze likwidowanie nadmiernego zasięgu wykluczenia społecznego i biedy, bez czego nie można zbudować nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego, a tym samym przyszej i nowoczesnej Polski.

Dla nowej strategii gospodarczej konieczne jest opracowanie nowych instrumentów gospodarczych. Nowy zestaw środków, ulg, zachęt i przywilejów niezbędnych do realizacji priorytetów nowej polityki strukturalnej.

Realizacja proponowanej strategii gospodarczej oznacza dokonanie przełomu jakościowego w stosunkach społecznych i gospodarczych w Polsce. Dokonanie tego przełomu jest warunkiem sukcesu Polski w przyszłości!